

Технології навчання фізичної культури

УДК 796.011.3

ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ АРТИЛЕРІЙСЬКОЇ РОЗВІДКИ ДО ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

Артур Одеров¹, Сергій Романчук¹, Володимир Климович¹, Олег Небожук¹,
Мар'ян Островський², Ярослав Свищ², Іван Пилипчак¹

¹ Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Львів, Україна, stroyova@ukr.net

² Львівський державний університет фізичної культури імені І. Боберського, Львів, Україна,
maryan.ostrovskiy@ukr.net

<https://doi.org/10.29038/2220-7481-2022-02-35-42>

Анотації

Актуальність. Необхідність підтримання на належному професійному рівні бойової готовності військовослужбовців є метою та основною умовою для успішного виконання ними завдання щодо захисту нашої держави від агресора з боку російської федерації. Нарощування російською федерацією поблизу Державного кордону України угруповання військ із потужним ударно-наступальним потенціалом, створення нових, розширення й модернізація наявних баз та об'єктів військової інфраструктури можуть надати агресору певної переваги. За цих умов підвищилася роль початкового періоду бойових дій, основним змістом яких виступають захисні операції Збройних сил України, у тому числі з використанням підрозділів і частин артилерії Сухопутних військ.

З огляду на те, що Збройні сили України беруть участь у бойових діях, виникла необхідність пошуку засобів, методик та комплексів фізичної підготовки, які б забезпечили якісну підтримку професійної працездатності військовослужбовців і готовність до виконання бойових завдань. **Мета роботи** – обґрунтувати та перевірити ефективність педагогічної технології професійної й фізичної підготовленості військовослужбовців артилерійської розвідки до виконання бойових завдань. **Методи дослідження** – аналіз наукової літератури та документальних джерел, спостереження, тестування; педагогічний експеримент, методи математичної статистики. **Результати.** Ефективність розробленої педагогічної технології перевірялася в ході педагогічного експерименту, у якому взяли участь 26 військовослужбовців артилерійської розвідки експериментальної групи (ЕГ) і 27 військовослужбовців контрольної групи (КГ). Педагогічний експеримент проводили на базі 184 Навчального центру Національної академії сухопутних військ протягом одного року. Експериментально підтверджено ефективність розробленої педагогічної технології ($p < 0,05$).

Висновки. Результати педагогічного експерименту свідчать про необхідність досягнення максимального прикладного значення використовуваних засобів і методів фізичного тренування для ефективного виконання бойових завдань.

Ключові слова: військовослужбовці артилерійської розвідки; фізична підготовка; бойові завдання; педагогічна технологія.

Artur Oderov, Serhii Romanchuk, Volodymyr Klymovych, Oleh Nebozhuk, Marian Ostrovskiy, Yaroslav Svysheh, Ivan Pylpchak. Pedagogical Technology of Artillery Intelligence Officers' Professional and Physical Training for Combat Missions. The need to maintain the combat readiness of servicemen at the appropriate professional level is the goal and the main condition for their successful performance of combat mission to protect our state from the aggressor by the russia federation. Russia builds-up near the Ukrainian borders the troops with a powerful offensive potential, the creation of new ones, the expansion and modernization of existing bases and military infrastructure can give the aggressor a certain advantage. Under these conditions, the role of the initial period of hostilities increased, the main content of which is the protective combat missions of the Armed Forces of Ukraine, including the use of artillery units of the Land Forces of Ukraine.

Considering that the Armed Forces of Ukraine take part in hostilities, there is a need to find toolkits, methods and physical training programs that would provide quality support for servicemen professional efficiency and performance of the combat mission. The **Purpose of the Research** is to substantiate and test the pedagogical technology effectiveness of artillery intelligence officers' physical and military training. **Methods of the Research** – analysis of scientific and documentary sources, observation, testing; pedagogical experiment, methods of mathematical statistics. **Results of the Research.** The effectiveness of the developed pedagogical technology was tested during a pedagogical experiment in which 26 artillery intelligence officers of the experimental group (EG) and 27 servicemen of the control group (CG) took part. The pedagogical experiment was conducted by the 184th Training Center of the National Academy of Land Forces for one year. The effectiveness of the developed pedagogical technology has been experimentally confirmed ($p < 0,05$).

Key words: artillery intelligence officers, physical training, combat missions, pedagogical technology.

Постановка проблеми й аналіз останніх досліджень. Ведення бойових дій багато в чому визначилися рівнем підготовленості військовослужбовців артилерійської розвідки та навідників артилерійської розвідки. Частина й підрозділи артилерії, а саме військовослужбовці артилерійської розвідки, органи управління, які взяли участь в операції, отримали багатий і повчальний досвід виконань завдань у бойовій обстановці [3; 6].

Як свідчить аналіз літератури [3; 5; 8], успішне виконання бойових завдань в умовах локальних конфліктів багато в чому визначається рівнем професійної та фізичної підготовленості військовослужбовців артилерійської розвідки.

Військовослужбовець артилерійської розвідки повинен відповідати вимогам, визначеним сучасними особливостями ведення бойових дій в умовах локальних конфліктів [9; 11]. Його повинні відрізняти, передусім, фізична й силова витривалість, швидкість, точність, надійність дій в умовах дефіциту часу та нестачі допоміжної інформації. Водночас вивчення військової практики під час виконання бойових завдань в умовах локальних конфліктів виявила недостатній рівень професійної підготовленості військовослужбовців артилерійської розвідки [2; 4].

Посилення уваги до проблем удосконалення професійної й фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки для виконання бойових завдань в умовах локальних конфліктів пов'язане з необхідністю вирішення протиріч між потребами бойової практики в добре підготовлених військовослужбовців артилерійської розвідки, спроможних виконувати бойові завдання й відсутністю педагогічних технологій, які формують такий рівень підготовленості [1; 7; 10].

На сьогодні в спеціальних дослідженнях не знайшли свого відображення питання, пов'язані з обґрунтуванням і розробкою педагогічної технології формування військово-професійної готовності військовослужбовців артилерійської розвідки до ефективного виконання бойових завдань в умовах локальних конфліктів, а також обґрунтуванням педагогічних умов, необхідних для підвищення рівня їх професійної та фізичної підготовленості.

Наукову роботу виконано на підставі зведеного плану науково-дослідної роботи на 2014–2019 рр. Міністерства оборони України в межах тем «Організаційні аспекти функціонування системи фізичної підготовки військовослужбовців Збройних сил України у сучасних умовах», шифр – «ПРОГНОЗ», (номер державної реєстрації 0106U010783).

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні та перевірці ефективності педагогічної технології професійної й фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки до виконання бойових завдань.

Матеріали й методи. Використано комплекс наукових методів дослідження, а саме: аналіз наукової літератури та документальних джерел із проблем спеціальної фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки; спостереження, анкетування; тестування; методи математичної статистики.

Теоретичний аналіз, порівняння, систематизація й узагальнення матеріалів наукової, методичної літератури та керівних документів проводився для визначення стану досліджуваного питання за результатами досліджень науковців і чинних нормативних положень щодо основних питань дослідження. Це надало можливість визначити напрям роботи, сформулювати мету й завдання дослідження, визначити шляхи їх виконання. *Педагогічне спостереження* здійснювалося задля дотримання військовослужбовцями точності виконання тестових й експериментальних завдань, визначення реакції організму на застосовані фізичні навантаження. У ході тестування визначалася динаміка показників фізичної підготовленості, успішності набуття військово-прикладних умінь, виконання практичних завдань професійної-прикладної спрямованості та ефективність педагогічної

технології професійної й фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки до виконання бойових завдань. У ході тестування проводилось оцінювання фізичної підготовленості військовослужбовців із дотриманням рекомендацій спеціальної. Це забезпечило виконання відповідних метрологічних вимог і дало змогу обрати засоби, що доступно відтворюють і передбачають прості та надійні способи реєстрації результатів. Із метою визначення рівня фізичної підготовленості курсантів, оцінки рівня розвитку їхніх загальних і спеціальних фізичних якостей, професійних умінь та навичок, набуття військово-прикладних рухових умінь застосовувалися контрольні нормативи ТНФП-2014 року (подолання перешкод, орієнтування на місцевості (8 км), марш-кидок на 10 км, підтягування на перекладині) і збірнику з бойової підготовки (стрибок із парашутом (на точність приземлення)).

Педагогічний експеримент проводився на базі 184 Навчального центру Національної академії сухопутних військ протягом одного року (2020). Вік і стаж їх був ідентичним з експериментальною групою (ЕГ) ($p > 0,05$). Ефективність розробленої педагогічної технології професійної й фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки до виконання бойових завдань перевірялася в ході педагогічного експерименту, у якому взяли участь 26 військовослужбовців артилерійської розвідки експериментальної групи (ЕГ) віком 18–20 років. Вони займалися за розробленою нами педагогічною технологією. Контрольна група (КГ) складалася з 27 військовослужбовців, які залучалися до звичайних занять із навчально-бойової підготовки.

Використання *методів математичної статистики* сприяло виконанню завдань нашого дослідження. Застосовувалися задля доведення закономірностей, виявлених у процесі дослідження. Використовувався одновимірний статистичний аналіз. Математичні та статистичні розрахунки проведено з використанням комп'ютерних програм, зокрема «Excel», «SPSS», «STATISTICA 7» в операційній системі «Windows Vista». Одновимірний статистичний аналіз містив у собі обчислення таких характеристик: середнє арифметичне значення – X ; стандартна похибка середнього значення – m ; вірогідність розходжень одновимірних середніх і середніх квадратичних значень за критерієм Стьюдента – t ; достовірність різниці – p .

Результати дослідження та їх обговорення. У процесі проведеного дослідження виокремлено низку концептуальних позицій, що розглядаються як сукупність педагогічних основ, котрі забезпечують підвищення ефективності професійної й фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки до виконання бойових завдань в умовах локальних конфліктів. До найважливіших із них можна віднести такі:

- розвиток мотивації, рухових здібностей, пошукового характеру професійної діяльності у військовослужбовців артилерійської розвідки, здатності до оперативної реакції на екстремальну обстановку (ці властивості військовослужбовця артилерійської розвідки реалізуються за умови постійного моделювання професійної діяльності в умовах локальних конфліктів);
- розв'язання бойових задач військовослужбовцями артилерійської розвідки в складі малих груп під час здійснення тривалих маршів;
- ведення бойових дій у будь-який час доби;
- виконання бойових завдань на тлі високого фізичного навантаження;
- облік кліматично-географічних умов (дуже пересіченого рельєфу місцевості, можливості раптових і різких змін погоди й водного режиму річок, утворення гірських і снігових обвалів та завалів, оповзнів і затоплень, екрануючого впливу гір на роботу засобів зв'язку);
- вивчення регіональних (національних) традицій (місцевого менталітету населення, ворожого ставлення деякої частини місцевого населення до військовослужбовців).

Потреби сучасної системи професійної й фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки вимагають удосконалення методів навчання для комплексного розвитку в них професійних і рухових здібностей. Водночас у теорії цієї проблеми залишається багато невирішених питань. У процесі дослідження встановлено, що за умови розгляду свідомості військовослужбовців артилерійської розвідки як сплаву знань, волі й емоцій, що ведуть до вирішення конкретних військово-професійних питань, ефективно здійснюється формування бази для розвитку професійних здібностей, так необхідних для ефективного виконання бойових завдань.

У результаті проведеного дослідження встановлено педагогічні умови, потрібні для підвищення рівня професійної й фізичної підготовленості військовослужбовців артилерійської розвідки до виконання бойових завдань в умовах локальних конфліктів (табл. 1).

Структура педагогічних умов, потрібних для підвищення рівня професійної та фізичної підготовленості військовослужбовців артилерійської розвідки до виконання бойових завдань в умовах локальних конфліктів

Ранг	Педагогічна умова	Вклад рангу, %
1	Повна відповідність змісту фізичного тренування основним етапом бойового навчання особового складу	19,4
2	Виняток порушення розпорядку дня, зміни часу проведення, структури й змісту занять із бойової підготовки	17,8
3	Досягнення максимального прикладного значення використовуваних засобів і методів фізичного тренування в інтересах бойової підготовки	15,3
4	Облік закономірностей професійного й фізичного вдосконалення військовослужбовців артилерійської розвідки до ефективного виконання бойових завдань	13,2
5	Забезпечення взаємозв'язку всіх форм підготовки, облік фізичних навантажень, одержуваних особовим складом під час інших занять із бойової підготовки	11,8
6	Відповідність організаційно-методичних указівок вимогам керівних документів, забезпечення постійної пильності й заходів безпеки під час виконання бойових прийомів і фізичних вправ	9,7
7	Облік індивідуальної професійної та фізичної готовності до виконання бойових завдань	7,2
8	Наявність об'єктивних критеріїв оцінки рівня професійної та фізичної підготовленості військовослужбовців артилерійської розвідки до виконання бойових завдань	5,6

Військово-професійна підготовленість має на увазі характеристику ступеня оволодіння військовослужбовцями артилерійської розвідки своєю професійною діяльністю, передбачає наявність у нього здібностей виконувати бойові завдання, уміння швидко адаптуватися до постійно мінливих умов бойової обстановки, впевненості та відповідальності під час прийняття рішень.

Основи військово-професійної підготовленості військового фахівця закладаються в процесі навчання. Вони забезпечуються цілеспрямованим взаємозв'язком фізичної, психологічної, професійної та загальнотехнічної підготовки військовослужбовця артилерійської розвідки, посиленням військово-професійної спрямованості, удосконаленням методики процесу навчання, пов'язаної з підготовкою до ефективного виконання бойових завдань в умовах локальних конфліктів.

У результаті проведення професійної й фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки передбачається розвиток у них знань, умінь і навичок, потрібних для виконання бойових завдань. На виконання цих завдань і була спрямована розроблена нами педагогічна технологія професійної та фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки, яка представлена на рис. 1.

Результати педагогічного експерименту свідчать про високу ефективність розробленої технології професійної та фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки до ефективних дій в умовах локальних збройних конфліктів (табл. 2).

Динаміка підвищення рівня професійної та фізичної підготовленості військовослужбовців експериментальної групи була більш позитивною ($p < 0,05$), порівняно з контрольною ($p > 0,05$). До кінця педагогічного експерименту кількість військовослужбовців артилерійської розвідки, які досягли високого рівня розвитку професійних і фізичних якостей в ЕГ, було більшим, ніж у КГ, на 28–30 % ($p < 0,05$) і, навпаки, кількість військовослужбовців, які мають низький рівень розвитку цих якостей, в ЕГ, порівняно з КГ, було меншим на 40–45 % ($p < 0,01$).

Об'єктивним показником високої ефективності розробленої технології професійної й фізичної підготовки слугували результати виконання комплексних професійних завдань, що моделюють діяльність у різних умовах бойової обстановки під час проведення спеціальних операцій. В ЕГ ці результати в середньому були на 10–15 % вищими, ніж у військовослужбовців КГ ($p < 0,05$).

Дискусія. Сьогоднішніми умовами ведення бойових дій проти агресора, рівнем розвитку артилерійської техніки, тактики та оперативного мистецтва висувається актуальне прикладне завдання щодо якості підготовки фахівців командної ланки для артилерійських підрозділів Збройних сил України. Це потребує максимально ефективного рівня набуття військовослужбовцями військово-

прикладних рухових умінь і розвитку психофізіологічних якостей, оптимальних показників їх функціонального та фізичного станів, що сприятиме набуттю оперативних спроможностей випускників вищих військових навчальних закладів до виконання професійних завдань за призначенням в екстремальних ситуаціях бойової обстановки й мирного часу [12; 13].

Рис. 1. Структурна схема педагогічної технології професійної та фізичної підготовки

Таблиця 2

Рівень розвитку якостей і навичок, що характеризують рівень професійної та фізичної підготовленості в осіб контрольної та експериментальної груп у ході педагогічного експерименту, балів ($X \pm m$)

Показник	На початку		P	У кінці		P<
	КГ	ЕГ		КГ	ЕГ	
1	2	3	4	5	6	7
Марш-кидок на 10 км	3,14±0,11	3,12±0,12	-	3,81±0,14	4,57±0,12	0,05
Стрибок із парашутом (на точність приземлення)	3,89±0,21	3,81±0,19	-	4,12±0,17	4,43±0,18	-
Орієнтування на місцевості, 8 км	3,18±0,17	3,17±0,19	-	3,32±0,16	4,41±0,17	0,05
Стрільба з АКМ після марш-кидка, 10 пострілів	3,23±0,14	3,21±0,15	-	3,27±0,15	4,08±0,14	0,05

Закінчення таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7
Подолання перешкод (ЗКУ)	3,87±0,11	3,83±0,14	-	4,03±0,12	4,78±0,10	0,05
Підтягування на перекладині	3,77±0,14	3,75±0,17	-	4,01±0,16	4,38±0,15	0,05
Вольові якості	3,14±0,09	3,12±0,11	-	3,57±0,11	4,38±0,12	0,05
Інтелект	3,71±0,15	3,70±0,17	-	4,07±0,23	4,15±0,22	-
Професійна спрямованість	3,87±0,11	3,85±0,10	-	4,01±0,12	4,78±0,11	0,05

Автори В. Климович, О. Ролук дослідили систему фізичної підготовки військовослужбовців-артилеристів шляхом використання системи неспеціалізованої високоінтенсивної підготовки в умовах, наближених до бойових, яка, зі свого боку, свідчить про залежність професійної підготовленості від рівня розвитку фізичних якостей і набуття військово-прикладних рухових умінь артилеристів командної ланки. Установили, що саме ця система позитивно впливає на рівень фізичної підготовленості воїна та готовності до виконання завдань за призначенням.

Дослідженнями Ю. Бородіна, С. Глазунова, О. Ольхового, В. Паєвського, А. Попова, С. Романчука доведено, що професійна працездатність військовослужбовців підвищується за рахунок занять військово-прикладними й спеціальними фізичними вправами.

Нами підтверджено наукові дослідження видатних учених про готовність військовослужбовців професійно, яка забезпечує якісне оволодіння ними своєю професійною діяльністю, виконанням бойових завдань, що забезпечує вміння швидко адаптуватися до постійно змінних умов бойової обстановки та якісно й упевнено виконувати завдання за призначенням. Усі ці навички необхідні військовослужбовцю для особистої безпеки й ефективного виконання бойових завдань щодо захисту нашої країни.

Висновки: Результати проведеного дослідження підтвердили твердження про те, що для досягнення максимального рівня професійної готовності військовослужбовців до фахової діяльності потрібно розвивати й удосконалювати спеціальні фізичні якості та військово-прикладні рухові вміння. Установлено покращення рівня професійної й фізичної підготовленості у військовослужбовців експериментальної групи ($p < 0,05$). У подальшому кількість військовослужбовців артилерійської розвідки з використанням розробленої технології професійної та фізичної підготовки, які мають високий рівень розвитку професійних і фізичних якостей збільшилася (28–30 %, $p < 0,05$). Це свідчить про ефективність запропонованої технології.

Також об'єктивним показником високої ефективності технології професійної та фізичної підготовки є позитивні результати виконання комплексних професійних завдань, що моделюють діяльність у різних умовах бойової обстановки під час проведення спеціальних операцій (на 10–15 %, $p < 0,05$ вище в ЕГ, аніж у КГ).

Отже, результати педагогічного експерименту свідчать про позитивні зрушення й необхідність досягнення максимального прикладного значення використовуваних засобів і методів фізичного тренування для ефективного виконання бойових завдань.

Подальшим напрямом наших досліджень є адаптація авторської технології для умов підготовки військовослужбовців військової служби за контрактом, офіцерів, які закінчили кафедру підготовки офіцерів запасу або були призвані до військової служби із запасу.

Джерела та література

1. Гусак О. Д. Корекція психофізичної готовності військовослужбовців аеромобільних підрозділів до навчально-бойової діяльності під час занять з подолання перешкод: дис. ... канд. наук з фіз. вих. і спорту. Львів, 2012. 189 с.
2. Магльований А. В. Проблеми та шляхи вдосконалення фізичної підготовки молодшого офіцерського складу. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2013. № 1. С. 44–48.
3. Овчарук І. С. Удосконалення фізичної підготовки з врахуванням досвіду антитерористичної операції. *Фізична підготовка особового складу Збройних сил, інших військових формувань та правоохоронних органів України: досвід, сучасність, проблеми та перспективи розвитку*: матеріали наук.-метод. конф. 26–28 лист. 2014 р. Київ: МОУ, 2014. С. 46–49.
4. Ольховий О. М. Концепція професійно спрямованої системи фізичної підготовки курсантів. *Сучасний стан та перспективи розвитку фізичної підготовки військовослужбовців в системі бойового навчання*

- військ (сил) Збройних сил та інших силових структур України: матеріали наук.-метод. конф. 28–29 лист. 2013 р. Київ: МОУ, 2013. С. 21–30.
5. Роліук О. В. Спеціальна фізична підготовка військовослужбовців-розвідників. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*: зб. наук. праць Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2016. № 1 (33). С. 57–63.
 6. Роліук О. В. Удосконалення змісту фізичної підготовки військовослужбовців розвідувальних підрозділів. *Молода спортивна наука України*. Львів: ЛДУФК, 2016. Вип. 20. Т. 2. С. 299–303.
 7. Роліук О. В., Лойко О. М., Дзяма В. В. Динаміка фізичної підготовленості військовослужбовців розвідувальних підрозділів. *Вісник Прикарпатського університету*. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет» ім. В. Стефаника, 2016. Вип. 23. С. 26–33.
 8. Матвейко О. М., Романчук С. В., Ольховий О. М., Одеров А. М., Небожук О. Р., Климович В. Б. Вплив занять фізичними вправами на функціональний стан та працездатність військовослужбовців-ветеранів бойових дій. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві* / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 2022. № 1(57). С. 31–36. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2022-01-31-36>
 9. Oderov A., Kuznetsov M., Romanchuk S., Pohrebniak D., Indyka S., Bielikova N. Analysis of the level of physical fitness of cadets of the Military College of Sergeants at the stage of primary. *Sport i Turystyka. Środkowoeuropejskie Czasopismo Naukowe*. 2022. Vol. 5. № 1. P. 93–102. p-ISSN 2545-3211. p-ISSN 2657-4322. <https://doi.org/10.16926/sit.2022.01.05>
 10. Oderov A., Klymovych V., Romanchuk S. and all. Correlation of Physical Fitness and Professional Military Training of Servicemen. *SportMont Journal*. 2020. Vol. 18 (2). P. 79–82. ISSN 1451-7485, eISSN 2337-0351. <https://doi.org/10.26773/smj.200612>
 11. Oderov A., Romanchuk S., Fedak S., Kuznetsov M., Petruk A., Dunets-Lesko A, et al. Innovative approaches for evaluating physical fitness of servicemen in the system of professional training. *Journal of Physical Education and Sport*. 2017. 17(3). Art 4: 23–27.
 12. Oderov Artur, Klymovych Volodymyr, Romanchuk Serhii et al. Experimental Results of the Psychophysical Endurance Development of the Military Professionals. *Journal of Physical Education and Sport*. 2021. Vol. 21 (Supplement issue 2). Art 135. P. 1076–1083. online ISSN 2247-806X. <https://doi.org/10.7752/jpes.2021.s2135>
 13. Oderov A., Klymovych V., Romanchuk S., Dunets-Lesko A., Liudovyk T., Lishchuk V., Baldetskiy A. Combat army system – as a means of increasing and improving the physical fitness of servicemen of the armed forces. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини* / [редкол.: Єдинак Г.А. (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: КПНУ ім. І. Огієнка, 2021. Вип. 22 (2021). С. 5–10. <https://doi.org/10.32626/2309-8082.2021-22.15-10>

References

1. Husak, O. D. (2012). Korektsiya psikhofizychnoi hotovnosti viiskovosluzhbovtisib aieromobilnykh pidrozdiliv do navchalno-boiovoi diyalnosti pid chas zaniat z podolannia pereshkod [Correction of Psychophysical Readiness of Military Personnel of Aeronautical Subdivisions for Combat Activities during Armed Conflicts]. dys. ... kand. nauk z fiz. vykhovannia i sportu. Lviv [Correction of Psychophysical Readiness of Military Personnel of Aeronautical Subdivisions for Combat Activities during Armed Conflicts]. Lviv, 189.
2. Maliovanyi, A.V, Boiarchuk, O. M. (2013). Problemy ta shliakhy vdoskonalennia fizychnoi pidhotovky molodchoho ofiterserskoho skladu [Issues and Ways within PE Improvement of Junior Officers]. *Pedahohika, psykhoholia ta medyko-biologichni problem fizychnoho vykhovannia i sportu*, 1, 44–48.
3. Ovcharuk, I. S. (2014). Udoskonalennia fizychnoi pidhotobky z vrakhuvanniam dosvidu antyterrorystychnoi operatsii [Physical Training Improvement within the the Anti-Terrorist Operation Experience]. *Fizychna pidhotovka osobovoho skladu Zbroinykh syl, inshykh viiskovykh fopmuvan ta pravoohoronnykh orhaniv Ukrainy: dosvid, suchasnist, problem ta perspektyvy rozvytku: materialy nauk.-metod. konf. 26–28 lystopada 2014 r.* Kyiv: MOU, 46–49.
4. Olkhovyi, O. M. (2013). Kontsepsiia profesiino spriamovanoi systemy fizychnoi pidhotovky kursantiv [Concept of Professionally Directed Physical Training Program of Cadets]. *Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku fizychnoi pidhotovky viiskovosluzhbovtisiv v systemi boiovoho navchannia viisk (syl) Zbroinykh syl ta inchykh sylovykh struktur Ukrainy: materialy nauk.-metod. konf. 28–29 lystopada 2013 r.* Kyiv: MOU, 21–30.
5. Roliuk, O. V. (2016). Spetsialna fizychna pidhotovka viiskovosluzhbovtisiv-rozvidnykiv [Special Physical Training of Intelligence Officers]. *Fizychno vykhovannai, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, 1 (33), 57–63.
6. Roliuk, O. V. (2016). Udoskonalennia zmistu fizychnoi pidhotovky viiskovosluzhbovtisiv rozvidovalnykh pidrozdiliv [Physical Training Content Improvement of the Military Intelligence Service]. *Moloda sportyvna nauka Ukrainy*. Vyp. 20, T. 2, 299–303.

7. Roliuk, O. V., Loiko, O. M., Dziama, V.V. (2016). Dynamika fizychnoi pidhotovlennosti viiskovosluzhbovtziv rozviduvalnykh pidrozdiliv [Dynamics of Physical Preparedness of the Units of Military Intelligence Service]. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu*, 23, 26–33.
8. Matveiko, O. M., Romanchuk, S.V., Olkhovyi, O. M., Oderov, A. M., Nebozhuk, O. R., Klymovych, V. B. (2022). Vplyv zaniat fizychnymy vpravamy na funktsionalnyi stan ta pratsezdavnist viiskovosluzhbovtziv-veteraniv boiovykh dii [Influence of Physical Exercises on the Functional Status and Efficiency of Servicemen-Veterans of Hostilities]. *Fizychno vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*. Volyn. nats. un-t im. Lesi Ukrainky. Lutsk, 1(57), 31–36.
9. Oderov, A., Kuznetsov, M., Romanchuk, S., Pohrebniak, D., Indyka, S., Bielikova, N. (2022). Analysis of the Level of Physical Fitness of Cadets of the Military College of Sergeants at the Stage of Primary. *Sport i Turystyka. Środkowoeuropejskie Czasopismo Naukowe*. Vol. 5, 1, 93–102. <https://doi.org/10.16926/sit.2022.01.05>.
10. Oderov, A., Klymovych, V., Romanchuk, S. et al. (2020). Correlation of Physical Fitness and Professional Military Training of Servicemen. *SportMont Journal*. Vol. 18 (2), 79–82.
11. Oderov, A., Romanchuk, S., Fedak, S., Kuznetsov, M., Petruk, A., Dunets-Lesko, A. et al. (2017). Innovative Approaches for Evaluating Physical Fitness of Servicemen in the System of Professional Training. *Journal of Physical Education and Sport*. 17(3): Art 4, 23–27.
12. Oderov, A., Klymovych, V., Romanchuk, S. et al. (2021). Experimental Results of the Psychophysical Endurance Development of the Military Professionals. *Journal of Physical Education and Sport*. Vol. 21 (Supplement issue 2): Art 135, 1076–1083.
13. Oderov, A., Klymovych, V., Romanchuk, S., Dunets-Lesko, A., Liudovyk, T., Lishchuk, V., Baldetskii, A. (2021). Combat Army System – as a Means of Increasing and Improving the Physical Fitness of Servicemen of the Armed Forces. *Visnyk Kamianets-Podilskoho Natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka*. Fizychno vykhovannia, sport i zdorovia liudyny /redkol.: Yedynak H.A. (vidp. red.) ta inshi. Kamianets-Podilskyyi: KPNU im. I. Ohienka. Vyp. 22, 5–10.

Стаття надійшла до редакції 10.05.2022 р.